

МОЛОДИЙ КОММУНАР

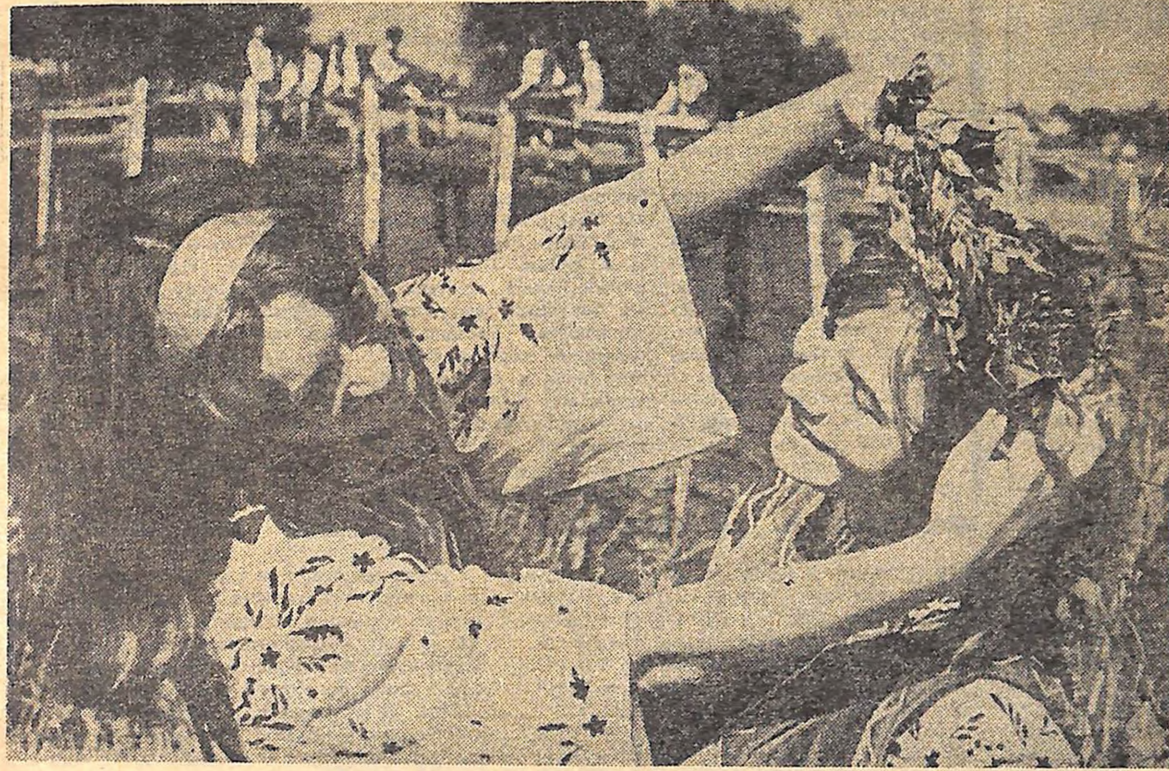
ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання IX.

№ 80 [1936].

ВІВТОРОК, 9 ЛИПНЯ 1968 РОКУ.

Ціна 2 коп.

ПРОФІЛАКТОРІЯ НА ФЕРМІ

— Скоро, дівчата, з тваринницької ферми санаторій зробимо. — Жартуєте... Завідуючий Йосипівським медпунктом В. П. Коуба дійсно дещо перебільшував. І все ж він мав рацію. Дирекція радгоспу «Петрівський» Петрівського району вирішила створити на фермах профілакторії. Перший вступив у дію. Тепер тваринники мають можливість приймати тут сухоповітряні ванни, опромінювання соліком та інфрачервоном.

НОВИНИ

ро буде встановлено й кварцевий опромінювач та ванни для парафінових процедур.

КРИНИЦІ НЕПОТРІБНІ

«Калиболот — одне з найбільших сіл Новоархангельського району. Воно старе і разом з тим молоде. Молоде тому, що на полях і фермах працює багато юнаків та дівчат. Для їх труда і відпочинку створені гарні умови. Правління артілі «Україна» завжди знаходить кошти для поліпшення побуту колгоспників. Зовсім недавно біля місцевої середньої школи виріс спортивний зал. Набагато розширено площу дільничної лікарні. А зараз бригада Григорія Сидоренка споруджує водопровід. Труби вже прокладено більш як на п'ять кілометрів. На вулицях старого села виростають колонки. Крилиці стають непотрібними.

Пісня була тиха-тиха, як вечори над Виссю. Вона ніби прийшла з далекої давнини, щоб одного дня поселитися на зелених берегах, стати чарівною Русалкою і під липневі вачір влітати віночки з зелен-рути та зазивати свого судженого Івана. Купала на Івана! Купався Іван Та у воду впа. Купала на Івана...

...Традиційне народне свято Івана Купала і цього літа стало над Виссю своєрідною казкою-феєрією. Було все, як годиться, як в давні-предавні часи: Водяний і Русалка, завітчанна Вишенька — символ віночки на воду кидали дівчата, ждали свого судженого...

НА ІВАНА, НА КУПАЛА...

(Закінчення на 3-й стор.).

Зібрати урожай колосових на 350 гектарах за 12 робочих днів — така мета нині в комбайнера колгоспу імені Карла Маркса Устинівського району Василя Васіновича. Нині на його рахунок вже понад 50 гектарів.

Фото В. Ковпана.

КРАЩОМУ ЖЕНЦЮ ЮВІЛЕЙНОГО РОКУ

Знову, як і торік, редакція «Молодого комунара» встановила приз «Кращому молодому жєнцю». Він буде вручений молодому комбайнерові області, який скосять хліба з найбільшої площі й матиме при цьому найвищий намотот зерна. Редакція підводить підсумки змагання молодих комбайнерів за поданням райкомів комсомолу.

СЕЛОМ їхала валка автомашин. А за нею — комбайни. Біля старої ілуні стояли колгоспники:

— Цього літа, либонь, знову одні хлопчачки жинуватимуть. — На хлопчачків не схожі. Другі жинва довірили їм розпсчати. Вчилися ж... А наступного дня в конторі колгоспу

ДВАДЦЯТИЛІТНІ ЛЮДИ ДОСВІДЧЕНІ

імені ХХІ з'їзду КПРС «Блискавка» повідомляла, що комсомолец Іван Димов за зміну зібрав пшеницю з 11 гектарів.

Іван Димов згуртував дві ланки комсомольців. До їх складу увійшли комбайнери, трактористи, шофери. І ось сьогодні, крім Івана, в гоні вирушає молодий комбайнер Олександр Токонар. Що не змінює, то й півтори норми виконує механізатор.

Молоді ентузіасти стали справжніми охоронцями врожаю ювілейного року. Іван Димов сам очолює групу дозорців, яка постійно чергує в полі. Прожєктористи виставили ности біля збиральних агрегатів, на токах, на шляхах. За їх пропозицією шофери ще раз заїхали в майстерні, наростили кузови автомашин. Виявлені перші испорядки: на польових доро-

гах видніється зерно, буля перебій в тих, хто косив пшеницю на завал. Приважний сигнал дозорців дійшов до керівників колгоспу, в партком артілі. Механізатори в короткі строки усунули неполадки, підрегулювавши жатки. А на дорозі, яка веде до приймального пункту, з'явився механізатор Іван Петров. Він вирішив шлях. Сьогодні дозорці доповідають:

— Олександр Токонар та Іван Димов працюють без втрат зерна. Там, де проїхав шофер Віктор Бобров, теж все гаразд. По-господарському транспортує січку від комбайнів Олександр Королько.

Діє в артілі комсомольська агітбригада. Вийшли культурмійці в поле. Вручили Олександру Токонару перехідний червоний вимпел.

І нині літні хлібороби колгоспу імені ХХІ з'їзду вже не бідкуються, що в полі можуть бути допущені прорахунки. Всі переконані — там працюють досвідчені люди.

В. ВОЛОНЕЦЬ,
наш позаштатний кореспондент.
Вільшанський район.

НАДПЛАНОВІ ТОННИ ЗНАМ'ЯНЦІВ

ТИША зимового вечора приносила гудки тепловозів, і світлофор дарували веселку засніженому місту. Молоді знам'янські машиністи вели довгі низки вагонів кудись за Дніпро, в інших рейс був до Одеси. Хлопці мчали крізь сніговцю. А їх друзі, що тільки-но змінили робочі спецівки на святкові костюми, зібралися в клубі залізничників на свою раду, першу раду ювілейного року. Слюсар і машиніст, токар і апаратник підводився з крісла, зустрічав погляд старших товаришів — комуністів локомотивного депо, і кожен розповідав, як має жити перед півстолітнім ювілеєм своєї Спідки.

— Я пропоную створити 9 комсомольсько-молодіжних колон, — мовив ватажок молодих залізничників Валерій Замковий.

— І наші поїзди повинні бути тільки великоваговими, — це вже з уст машиніста Павла Зеленого.

А залізничники з колективу комсомольсько-молодіжної тепловозної колони Валерія Ліпатова стали ініціаторами ювілейного змагання за перевезення надпланових вантажів, економії електроенергії та дизельного палива...

Шойно створені колективи колон молодих залізничників взяли шефство над локомотивами і лагодили їх, як належить найдбайливішим господарям...

А сьогодні од залізничників надходять рапорти про зроблене. Дзвонить в міському комсомолу Валерій Замковий:

— Хлопці з колони Валерія Ліпатова понад завдання перевезли 170 тисяч тонн вантажів. Зекономлено 7 тонн дизельного палива.

Завідуючий оргвідділом міському ЛКСМУ Олександр Крюк з перших днів червня стежить за новинами з локомотивного депо. В його зошиті вже запис: «Колони громадських інструкторів Павла Зеленого та Івана Дерипаса свій рахунок довели до 110 великовагових поїздів. Перевезено понад план більш як 40 тисяч тонн вантажів. Молоді машиністи Валентин Кучеренко, Микола Дудін, Леонід Клочков зекономили по 20—21 тисячі кіловат-годин електроенергії».

Черговий запис: «Є 1200 великовагових. Молоді машиністи перевезли понад завдання більше 400 тисяч тонн вантажів, зекономили 50 тисяч кіловат-годин електроенергії і 7 тонн дизельного палива...»

Через день іще повідомлення од Валерія Замкового:

— В депо шанували комсомольців-раціоналізаторів Юрія Григор'єва, Михайла Грашенка, Віктора Нагорного, Миколу Булаха, Леоніда Мироненка, Юрія Власенка. 35 винаходів впроваджено у виробництво. Ці нововведення дадуть для депо додатково 23 тисячі карбованців.

І так майже щодня. Завчасне закінчення ремонту тепловозів. Надпланові перевезення вантажів. Недільники, додаткові робочі години, в які залізничники готують кошти на фестивалний рахунок. М. ВІНЦЕВИЙ.

Сестри Світлана та Валентина Коваленко з колгоспу «Комунізм» Онуфріївського району півгодинній ювілей комсомолу зустрічають новими здобутками у праці. Комсомолки-підвищівці одержали на курку-несучку більше 75 яєць, артіль достроково виконала піврічний план продажу яєць державі.

Фото А. Діброного.

Для ювілейної гостиниці

150 молодих виробничників кіровоградського заводу «Червона зірка» підвищили свою професійну майстерність ще

на один розряд. Полонини з них здобули суміжні спеціальності. По 15 кілограмів молока на корову мають щодня дівчата з комсомольсько-молодіжної ферми артілі імені Леніна Добровеличківського району. 40 тонн халви, 120 центнерів ковбаси виробили понад план комсо-

мольці та молоді робітники кіровоградського заводу продовольчих товарів. 70 сімей Кіровограда напередодні Дня будівельника отримають нові квартири, які підготували для них будівельники з бригади Анатолія Битуляка з будівельного управління № 2 тресту «Кіровоградпромбуд».

„ВЕЛИКОЇ СПАДЩИНИ ТОМИ“

СТОРИНКА ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ КІНОЛЕНІНИ

У ЦЬОМУ ФІЛЬМІ мова йде про підготовку до видання Повного зібрання творів В. І. Леніна в п'ятдесяти п'яти томах. Велику роботу провів Інститут марксизму-ленінізму при ЦК КПРС: вісім років тривали наполегливі пошуки, напружена робота по найстараннішій звірці відомих праць Леніна з першоджерелами, дослідженню і обґрунтуванню достовірності, нових, раніше не відомих ленінських документів.

Фільм розповідає про історію пошуків і перевірки деяких із цих документів. Він складається з декількох сюжетів. Перший з них називається «Автор — Ленін». Він присвячений встановленню авторства листівки «До російського пролетаріату», яка енергійно, по-ленінськи закликає до боротьби проти російсько-японської вій-

ни. Дослідники звернули до документів тих років і виявили в листі Н. К. Крупської з Женеви до соратника Ілліча Красіна рядки: «Старик» буде писати про війну і посилати прямо вам». «Старик» — один з партійних псевдонімів Леніна. Але «буде писати» ще не означає, що написав і саме цю прокламацію. Через тиждень Н. К. Крупська пише — «посилаю листок ЦК». Але, може, мова йде про якийсь інший листок? І тільки лист Крупської до Р. Землячки, виявлений в «Справі» департаменту поліції, підтвердив точно. Там сказано — «Старик» написав листок про війну...»

«Історія одного конверта» — так називається другий сюжет. Цей конверт був разом з іншими матеріалами в скрині, надісланій Інституту польськими друзями. Відісланий конверт із Бостона, а на зворотньому боці його якісь квапливі, неясні записи, зроблені рукою Леніна. Копіткий аналіз, зіставлення багатьох документів дозволили встановити, що це — перелік статей, написаних в той час Леніним для «Правди», але які публікувались без підпису або під псевдонімами. Так було підтверджено, що п'ятдесят

робіт, автори яких вважались невідомими, належать перу Володимира Ілліча.

В останньому сюжеті фільму — «Стенограма раднаркому» — мова йде про розшифровку півстолітньої давності стенограми одного із засідань Ради Народних Комісарів. І справа не в тому, що час зробив запис неясним, складність була в іншому — стенографістка користувалась знаками, які виявились невідомими її сучасним колегам. Нарешті з допомогою спеціалістів стенограма була розшифрована. І таким чином стали відомі слова, сказані тоді Леніним. Зокрема, Ілліч говорив:

«Особливою умовою є у нас дисципліна і організована передача всієї власності народів, всіх джерел багатства в руки Радянської республіки і суворе, дисципліноване розпорядження ними...»

Фільм «Великої спадщини томи» за сценарієм В. Шрейберга поставив на студії «Центрнаучфільм» режисер Михайло Товарнов. Це — розповідь про людей, які ають найсерйознішу роботу по зберіганню, розшуку і популяризації безцінної ленінської спадщини. Михайло БІЛЯВСЬКИЙ. (АПН).

Другий десант "КАРПАТ"

В 1958 році група студентів Московського інженерно-будівельного інституту, склавши весняну екзаменаційну сесію, відправилась у Кустанаїнську область, щоб допомогти колгоспам у будівництві сільськогосподарських об'єктів. Це була невеличка група ентузіастів.

Минуло 10 років. Зараз слідами МВІвців ідуть тисячі студентів, зводять

в цілих областях вулиці, Будинки культури, школи.

Сьогодні нам мало цілини. Тисячі студентів Москви, Ленінграда, Києва, Мінська, Львова, Одеси від'їжджають в усі кінці країни.

Наш будівельний загін «Карпати» другий рік підряд працює в Кіровоградській області. До його складу входять студенти львівських вузів — політехнічного, медичного, лісотехнічного, поліграфічного інститутів та університету.

Кажуть, починати завжди важко. Були й у нас свої невдачі, були і радощі. В цьому році ми продовжуємо розпочату справу. Правда, характер робіт, прийнятих загоном, змінився. В минулому році ми будували сільськогосподарські об'єкти, а зараз — працюємо здебільшого на будівництві шкіл та дитячих ясел.

Я гадував про труднощі. Є вони і в цьому році. І найгірше, що підрядні організації ніяк не можуть звикнути до наших темпів. Постачання будівельними

матеріалами об'єктів, де працюють студенти, йде вкрай вільно. Якщо культурно-масова і освітня робота цілком залежить від нас, то в постачанні матеріалів ми знаходимося в постійній залежності від підрядних організацій і без їх допомоги обійтись не можемо.

Хочеться надіятись, що в цьому році будівельні управління, в яких працюють загони, врахують це і допоможуть нам виконати намічені плани. А плани в нас не малі. Загін, в якому нараховується 400 студентів, взяв зобов'язання за період літніх канікул освоїти біля мільйона карбованців.

На Кіровоградщині зустріли нас тепло. На вокзалі в Знаменці, куди ми прибули, був організований мітинг, де перед студентами-будівельниками виступили представники обкому комсомолу і підрядних організацій. Після цього нас доставили на місце. А вже через добу після приїзду командири загонів доповіли про готовність.

Хорошими темпами йде робота на спорудженні зерноскладу в колгоспі «Перемога» Долинського району, школи в с. Федорівці Кіровоградського району. Студенти вже закінчили фундаменти і приступили до кладки стін.

Нам велику допомогу подає наш постачальник — БМУ-7 (начальник т. Холодов). Але цього не можна сказати про перевезу механізовану колону № 4 (начальник т. Мірониченко). Це з їх вішні студенти, які працюють в Сухому Ташлику (Вільшанський район), Сагайдаку (Устнівський район) більше простоюють, ніж працюють.

Сподіваємося, що Вільшанський, Новоукраїнський, Устнівський, Долинський, Компаніївський і Кремгесівський райкоми комсомолу, де працюють загони, подадуть нам дієву допомогу.

Ю. ГЕЦКО, командир будівельного загону «Карпати».

ХРИСТІАНСТВО, поряд з буддизмом, ісламом, юдаїзмом являє одну з так званих світових релігій. Воно виникло близько двох тисяч років тому в Римській імперії як протест рабів і поневолених народів проти рабовласницького гніту. В християнстві знаходили свій вираз сподівання рабів змінити існуюче становище, домогтись рівноправності між людьми. В цьому полягали демократичні риси першого християнства. Та скоро воно втратило ці риси, стало засобом духовного поневолення гнаних, засобом виховання їх в дусі рабської покорності і терпіння.

Новий час, мінялися суспільні форми, і християнство, не міняючи своєї ідеології, всіляко пристосовувалося до нових умов, щоб привертнути на свій бік більше людей. В наш час ця тенденція пристосування теж досить помітна. Але пристосування це змінило антинаукової, антигуманної природи релігії, воно робить її ще більш витонченою, а тому більш небезпечною.

В. І. Ленін завжди закликав комуністів до боротьби не тільки проти грубої релігії, але й проти релігії витонченої, підчищеної.

«Партія, — писав В. І. Ленін, — повинна бути ідейним вождем у боротьбі з усіма середньовіччями, а в тому числі і з старою, казенною релігією і з усіма сиробами оновити її або обґрунтувати заново чи в іншому і т. д.» (Воєни, т. 15, стор. 362).

Перемога Жовтня і наступні глибокі перетворення в економічній, соціальній і культурній сферах привели до того, що мільйони людей свідомо порвали з релігією, стали будувати своє життя на соціалістичних началах. Ліквідація соціальних причин, що породжували віру в бога, вибила з церковників, як в жуть, грунт з-під ніг. І вони почали ще більше пристосовуватись, щоб зберегти свій вплив на відсталя частину населення і залучити нових віруючих.

Одним з прикладів пристосування християнства до соціалістичної дійсності є спроба довести «єтотожність» цілей та інтересів християнства і радянського народу. Християнські проповідники часто твердять, що між релігією і комунізмом немає і не може бути будь-яких суперечностей тому, що ніби сам Ісус Христос, як виходець з робітничої сім'ї, був першим «комуністом». Віруючим владмачується думка про те, ні-

що вони є також ідеалами, накресленими в Євангелії і проголошені Ісусом Христом». Однак головне твердження про «єтотожність» ідей християнства та комунізму не може переконати віруючих. І релігійні діячі вдаються до пошуків різних «аргументів», щоб виправдати висунуту тезу. Та й «аргументи» ці бліді, ніякі зшиті, адже неможливо довести те, що не доводиться. Комунізм і християнство суперечать один одному.

ТІП СВИТОГЛЯД

ВІЛЬШ ВІТОНЧЕНЕ І ВІЛЬШ НЕВЕЗПЕЧНЕ

бу в Євангелії та інших релігійних книгах ставилось питання про необхідність владення соціалістичної власності на засоби виробництва, що заміну експлуататорського ладу соціалізмом проповідувало «євєтє писємо».

В останній час в проповідях служителів християнських культів та на сторінках їхніх друкованих органів часто звучить думка про те, що принципи комунізму, сформульовані в новій Програмі КПРС, були проголошені ієранієм християнством. «Братський вєстник» (№ 6 за 1957 рік) прямо заявив: «Ми радіємо і дякуємо богам, що Радянська влада... здійснило великі ідеали, якими так дорожить все християнство, тому

Церковники також прагнуть почати радянських людей проповіди моралі, відійти тут куточок, де церкви лег-

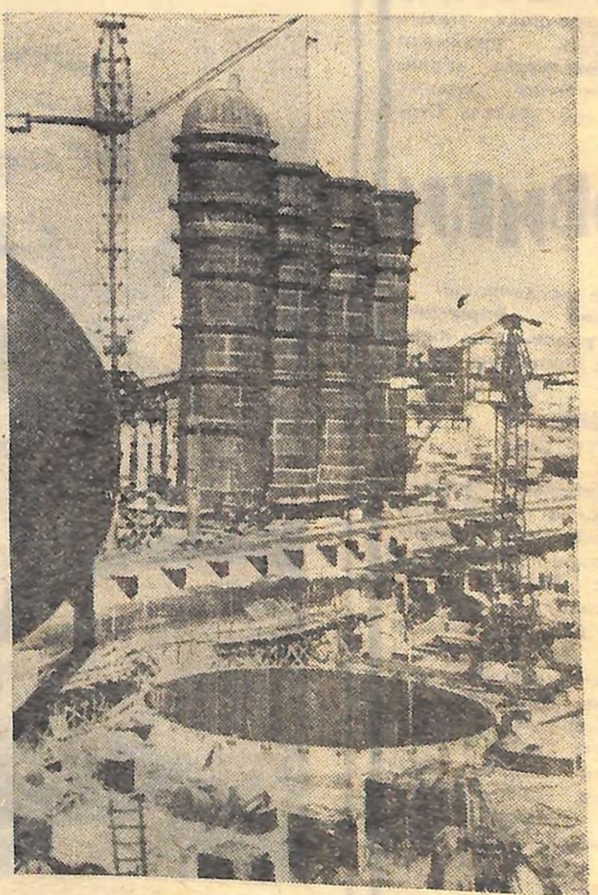
ше встати в період бурхливого розвитку науки і суспільства. Взяти хоч би ставлення ідеології християнства до морального принципу радянського народу про сумлінну працю на благо суспільства. За поняттями церкви праця — це страждання, «кожній людині дається свій хрест, хрестоношення неможливо і в е без праці — страждання». Звичайно, таке твердження, зовсім суперечить думці про працю радянських людей, Програмі КПРС, де говориться, що праця по здібності стане значною, першою життєвою потребою всіх членів суспільства. І тут церква відразу міняє курс, пристосовується. «Із захопленням, у творчому небаченому запалі віддається радянська людина праці, що стала вперше в історії більше не прокляттям раба, а справою честі вільної людини, тій воістину благословенній праці, яка дає справжню людську радість», — читаємо вже у виступі одного богослова.

Сьогодні, коли радянський народ вийшов у космічний простір, коли набула дальшого розвитку медицина, наука, техніка, ідеології християнства прагнуть якось виправдати релігійні забобони, доводячи, що, мовляв, можуть паралельно існувати дві істини — релігійна та наукова, що наука, мов, ставить перед собою деякі більш конкретні завдання, а релігія — більш загальні.

В нашій країні створені всі умови для звільнення всіх людей від релігійних забобонів. І віруючих стає все менше. Але не можна поки що не рахуватися з релігією. Вона ще має певну силу. І щоб боротися проти релігії, а не значить — за людину, пропагандистам, лекторам-атеїстам треба знати пристосуницькі тенденції релігії, розвивувати їх обґрунтовано, з наукової точки зору.

П. ДАМТРЕНКО, завідуючий обласним Будинком атеїзму, член позаштатного відділу редакції по пропаганді атеїстичних знань.

ВІТЧИЗНА РІДНА

НОВА ДОМНА В НИЖНЬОМУ ТАГІЛІ

Новим ходом йде на Нижньотатільському металургійному комбінаті будівництво домни-газита № 6. Її корисний об'єм буде 2700 кубічних метрів, перевищать тут у сорок разів роки.

Нова домна буде широчу давати народному господарству додаток у інвентарі мільйона тонн чавуну.

На знімку: на будівництві домнової печі № 6. Фото В. Вєстуніна. (АПН).

ВОЛОДЯ УСТИМЕНКО ПРИЇХАВ З ВОЛГИ

Знову перед глядачем хвилююча таємниця: що єсть у собі новий театр, нові імена акторів, режисерів, художників? І ось вечір. На сцені — творчий склад Астраханського драматичного театру ім. Кірова. Його зустрічають кіровоградці квітами, хлібом-сіллю, привітним словом. Головного режисера за-служений артист РРФСР Олексій Образцов від імені колективу щиро подякував за теплу зустріч. Та найкращим словом-відповіддю присутнім став спектакль «Я відповідаю за все».

Образ лікаря Володи-мира Устименка давно відомий з роману Ю. Гер-

мана. І ось із книги на сцену прийшли живі люди, з їхніми radoщами і прикрощами. Завдяки знахідкам режисера, ми із захопленням знайоми-мося з ними. Цьому до-помогла і художниця І. Ведьорникова, створив-ши оригінальне оформ-лення.

Яскраві образи створю-ють М. Мощенський — лікаря Устименка, В. Не-чаєв — старого хірурга Богословського, заслу-жений артист ЯАРСР В. Ан-дрєєв — секретаря обко-му, заслужена артистка КазРСР Л. Головова — Варі.

В подяку гостям були дружні, тривалі оплески.

О. ГУДАЛОВ.

НА ІВАНА, НА КУПАЛА...

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Все було як в давні-пре-давні часи. Але старовин-ний народний обряд на-брав нового змісту. Дізча-та кидали на воду по два віночки, ще один з пше-ничного колосу — нехай буде врожай великий. Дів-чата й хлопці співали нові пісні на зелених берегах Висі. Про рідну землю, про діла добрі і дні щас-ливі.

Знову й знову до пізно-го вечора на зміну весе-лим хоровам і сьго-часним ліричним пісням приходила, мов з казки-феєрії, ота давня пісня «Купала на Івана».

На фото: відзначення на-родного свята Івана Купала в Млиовицькому районі. Фото В. Ковпака.

(Закінчення. Початок в га-зеті за 6 липня).

Погляди були прикуті до циферблатів годинників. Надзвичайно повільно відра-ховували вони секунди хви-лин. Минуло підгодина, го-дина. За цей час ми всти-гли підготуватися до нової, ще могутнішої контрартид-готовки, але противник мов-чав.

«Невже прорахунок, і мар-но витрачено стільки снаря-дів?» — промайнула у мене думка. Ні, це виключено. Показання перебіжчика і по-лощених точно збіглися з даними, які мала Ставка Верховного Головнокоман-дування. Так в чому ж річ?

Відповідь була одержана значно пізніше. Ober-лейт-нант Ганс Франкен, який перейшов на бік радянських військ, пригадуючи нашу контрартидготовку, поклав:

— Ці тридцять хвилин бу-ли справжнім кошмаром. Ми не розуміли, що трапи-лось. Завісали під страху офіцери запитували один одного: хто ж збирається наступати, ми чи росіяни? Її втратила двадцять чо-

столя північніше Поириів, командував молодий кому-ніст, старший лейтенант Ко-сєв. Коли танки ворога наблизились до пози-цій метрів на двісті, арти-леристи відкрили вогонь. Бій тривав кілька годин. На ро-зпечених стовпах гармат об-горіла фарба, рапи і втома валили війців з ніг, але во-ни не покидали своїх місць. Лише за один день обслуга Сєдова знищила всім танків і близько ста фашистів.

Важкі оборонні бої йшли кілька діб. До 12 липня про-тивник на ділянці Централь-ного фронту був остаточно зупинений. Фашисти зазна-ли величезних втрат і про-довжувати наступальні дії вже не могли. Трапилося те, на що ми й розраховували.

Наступальні можливості угруповання ворога, яке на-носило удар на Курськ з півдня, також були вичер-пані після могутнього контр-удару, якого завдали вій-ська Воронежського фронту під Прохорівкою. Тут відбу-лася найкрупніша танкова битва другої світової війни. У ній з обох сторін брали участь близько 1500 танків.

НА КУРСЬКІЙ ВОГНЕННІЙ ДУЗІ

До 25-річчя Курської битви

лоєк убитими і тридцять пораненими. Був убитий командир нашого батальйо-ну майор Франк... Шість танків вийшли з ладу, не зробивши жодного пострілу. Було розбито три гармати супроводження, п'ять міно-метів.

Приємно було чути такі показання. Але тоді, ослу-хавшись в загадкову тишу, ми ще не знали, як буде діяти Модель у даній ситуа-ції. Певно, не в змозі стати на себе всю повноту відпо-відальності, він по прямому проводу радився з самим фюрером.

Час минав. Противник уперто мовчав. Наше хвилю-вання зросло. Обличчя генералів і офіцерів, які оточували мене, хмурились. Лише начальник штабу фронту Михайло Малінін та командуючий артилерією Василь Казаков нічим не видавали свого хвилювання.

Але ось стрілки годинни-ків показали чотири години тридцять хвилин. І Модель, нарешті, «подав голос». За його наказом гітлерівські війська відкрили на наших порядках вогонь з артиле-рії і мінометів усіх каліб-рів. Ми відповіли повою тридцятихвилинною контр-артидготовкою. На цей раз з тисячі гармат.

Так, з поправкою на го-дину сорок хвилин, яку ми внесли в план гітлерівської операції «Цитадель», поча-лася грізна симфонія Кур-ської битви.

У смерчі вогню і металу, обрушеного ворогом на нас, оборона не похитнулася. Першими зустріли наступаю-чих артилеристи. Із закритих позицій прямою навод-кою вдарили вони по фа-шистській броньованій арма-ді. Багато гітлерівських «тигрів» і «пантер» було знищено. Але більшості во-рожих танків удалося про-рватися крізь загороджу-вальний вогонь. Вони йшли прямо на траншеї тих, хто оборонявся. Але не дійшли — підірвалися на мінних по-лях. Ті, що залишилися не-пошкодженими, поперули назад.

Атака зірвалася. Але пе-редішки не було. Битва розгорялася з новою силою. Як на північному, так і на південному флангах Курського виступу, наступ ворога впа-ся у вузьких смугах і шль-халися танки «тигр» і «пан-тера», підтримувані самохід-ними гарматами «ферді-нанд», а за ними рухалася піхота. Атаки йшли одна за одною, але всі вони відбива-лися впертою обороною на-ших стрільців, артилеристів і танкістів. Натискові про-тивника вони протиставили несибну волю до перемоги, високу військову майстер-ність. Ворожі танки в упор «вчачи» наводкою розстрілю-валися гарматами, підрива-лися на минах. Піхота, яка йшла за танками, відсекала-ся і знищувалася вогнем стрілецької зброї. Безпе-рервних ударів по наступаю-чому противнику завдавала наша авіація.

Особливо жарко було в районі Поириів — Ольховат-ка. Безперервні вибухи ти-сяч бомб, снарядів, мін, гур-ків гармат і стугін танків потривали землю. Але ра-дянські воїни і в цій обста-нові не розгублювалися. Одинєю з обслуг батареї, що

Ось тоді-то радянські вій-ська без будь-якої опера-тивної паузи перейшли на Орловському напрямку в рі-шучий контрнаступ. Через деякий час в контрнаступі пішли і на Харківському на-прямку. Наступали однора-зово частини Західного, Брянського, Центрального, Воронежського і Степового фронтів. Різке зростання стратегічного фронту бо-ротьби, величезні масштаби наступу радянських військ приголомшили противника. Тепер усі його зусилля були спрямовані на те, щоб будь-якою ціною стримати мо-гутній натиск Радянської Армії. Але своїми рішеннями і енергійними діями радян-ські війська зірвали і ці на-міри ворога.

П'ятого серпня нами були зайняті Орел і Белгород. Москва вперше салютувала на честь славної перемоги. 23 серпня радянські війська звільнили Харків. Контрна-ступ під Курськом, який пе-реможно закінчився, переріс у загальний наступ Радян-ських Збройних Сил на ве-личезному фронті від Вели-ких Лук до Таманського півострова.

Битва на Курській дузі тривала 50 днів, кожен з яких був насичений пафо-сом масового героїзму і від-ваги радянських воїнів. Про-тивником було завдано ве-личезних втрат. Із 70 днів-зій, які ворог змушений був витягти тут у боротьбу, 30 виявилися розгромленими. З провалом літнього наступу німецько-фашистських військ був назавжди похований ставлений гітлерівською про-пагандою міф про якусь «сезонність» радянської стратегії. Наші війська пока-зали уміння майстерно на-ступати як у зимку, так і влітку. Наступальна страте-гія вперше зазнала оста-точного краху.

Історична перемога Радян-ської Армії під Курськом мала величезне міжнародне значення. Вона показала всьому світові, що могут-ністю радянської зброї зламаний хребет гітлерівської армії, а фашистська Німеч-чина поставлена перед не-відминною катастрофою. Кі-нець Курської битви в знач-ній мірі полегшила висадку англо-американських військ в Італії. З провалом опера-ції «Цитадель» ще більше загострилася відносина між фашистською Німеччиною та її союзниками, посилюючи невдоволення війною і в ні-мецькому народі.

Буржуазні фальсифікато-ри історії, прагнучи змен-шити значення Курської битви, намагалися порів-нювати її з операціями ан-гло-американських військ у басейні Середземного моря, зокрема з операцією по захопленню острова Сіцилія. Порівняння явно невдаче. Як відомо, у відбитті висад-ки цього десанту з боку блоку фашистських держав діло всього 11 днівзій. Бит-ва ж під Курськом змусила гітлерівське командування кинути в бій 70 днівзій.

За блискучим розгромом німців під Курськом відбу-вся ряд крупних боєвих опе-рацій, які привели до звіль-нення від гітлерівських оку-пантив Криму, України, Біло-русії...

К. РОКОСОВСЬКИЙ, Маршал Радянського Союзу.

опубліковані. Чекаємо нових листів!

Дівчині в с. Кіровку. З-за того, що ти підписа-ла свого листа не своїм прізвищем, а «Молодь села Кіровки», він не ви-ликає довіря. А тому твоє прохання редакція не виконає.

Р. ПРИТЮПІ (м. Кіро-воград). Професію кон-дитера можна набути в Кіровоградському коопе-ративному професійно-технічному училищі обл-споживспілки (до речі, «Молодий комунар» дру-кував оголошення цього училища про набір уч-нів).

М. ДРАНІВ (с. Крас-нополка Маловисіцьско-го району). Із задоволен-ням виконуємо твоє про-хання і звертаємося зі словами подяки до одно-

сельчан, які допомага-ють тобі боротися з тяж-кою хворобою: до твоїх однокласників, до цьогоріч-них випускників Красно-пільської восьмирічки, до завідуючого клубом Ва-силя Костянтинівича, до виховательки дитячих ясел Г. Ф. Олійниченко.

Люди млі КОПАНЬ (с. Онуфрїївка). Вітаємо тебе як нашого нового автора. Твої замітки — про трудові здобутки мо-лоді на честь ювілею комсомолу — будуть

ФУТБОЛ ЗАСМУЧЕНА РАДІСТЬ

Перемогти суперника з рахунком 4:2 — добре це чи погано? Мабуть, двох думок бути не може. Навіть найвимогливіший уболівальник буде радий такому результату.

Чому ж тоді після останнього матчу між двома однойменними командами «Зірка» — Кіровограда і Рязані, в яко-му наші земляки завдали поразки гост-ям саме з таким рахунком, прихильни-ки, місцевих футболістів виходили із ста-діону засмучені? А тому, що, дивлячис-на те, як склалася гра, рязанці не повин-ні були забити жодного гола.

Так, господарі поля були і господаря-ми становища. Вони грали змістовно, ме-тодично і продумано атакували ворота

суперників. Чотири свої комбінації до-вели до логічного завершення (два голи забив Микола Корольов, по-одному — Віктор Квасов і Анатолій Лебідь). І після цього заспокоїлись, виявили повну без-турботність. Це було на руку гостям. Вони на останніх хвилинах матчу змен-шили розрив у рахунку на два м'ячі.

В таких випадках, як кажуть, коментарі зайві. Очевидно, і самі переможці не задоволені своєю грою в ендшпілі.

Дублюючи склади цих команд грали напередодні. І тут гості зазнали пораз-ки — 1:4.

У першій десятці команд другої підгрупи другої групи класу «А» турніри становилиє зараз так:

	І	В	Н	П	М	О
«Судобудівник»	17	10	7	0	24	8
«Зірка» (Кр)	17	8	8	1	25	13
«Металіст»	17	8	6	3	19	6
«Труд»	17	8	6	3	20	11
«Сокол»	17	8	5	4	25	12
«Дніпро» (Дн)	16	8	5	3	19	9
«Кубань»	17	7	6	4	13	9
«Металург» (З)	17	6	8	3	20	10
«Дніпро» (Кр)	17	6	7	4	15	9
«Таврія»	17	7	6	5	18	15

МЕЛЕЕКРАН

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

ВІВТОРОК, 8 липня. Перша програма. 10.15 — «Спартак» — «Торпедо». (М). 11.00 — Для школярів. «Пригоди Марика Пегуса». II серія. (М). 11.30 — Телевісті. (К). 17.45 — Для дошкільників і молодших школярів. «Сембо». Лялькова вистава. (Калінінград). 18.30 — «Наука, вік 20-й». Українська історична наука. (К). 19.00 — «В кам'яних джунглях». Прем'єра теле-спектаклю. (М). 20.15 — «Прожектор». Телевізійний сатиричний журнал. (Кірово-град). 20.35 — «Начальник Чукотки». Художній фільм. (Кіровоград). 22.16 — Музич-ний круїзир. (К).

Друга програма. 20.15 — Телевісті. (К). 20.30 — Тобі, юність. «Ціло спортивне». (К). 21.15 — «3 біографії на-родної пісні». (Львів). 21.35 — Літературна вітальня. (Дніпропетровськ).

СЕРЕДА, 10 липня. Перша програма. 11.00 — Телевісті. (К). 11.10 — Телефільм. (К). 12.00 — Для школярів. «Пригоди Марика Пегуса». III серія. (М). 17.50 — О. Михайлов, М. Склярів — «Оленка». Спектакль Хар-ківського театру ляльок ім. Н. Крупської. (Харків). 18.40 — Кіровоградські вісті. 19.00 — «Ліни від коханця». Художній фільм. (Кірово-град). 20.30 — Інформативна програма «Час». (М). 21.15 — «Календарок». Музично-розважальна програма. (Ле-віград). 22.00 — Театр теле-повіді. С. Фіцджеральд. «Хлопці» збирається з до-роги». (К).

ЗНАЙДЕНА КАРАВЕЛА КОЛУМБА?

Французька газета «Юманіте» опублікувала повідомлення колишнього олімпійського чемпіона з плавання Адольфа Кеффера і археолога Фреда Діксона, які твердять, що вони виявили уламки флагманської каравели Христофора Колумба «Санта Марія», затонулої п'ять століть тому біля узбережжя Антільських островів.

На порівняно невеликій глибині в 3,5 метра біля острова Гаїті, розповідають дослідники, їм вдалося відшукати декілька предметів із затонулого корабля, в тому числі зарослий коралами киль каравели. Виявлені знахідки, серед яких було декілька гончарних виробів, дерев'яна бляка і ряд мідних корабельних речей, були відправлені до Європи на експертизу вчених.

Кеффер в одному з своїх виступів у США заявив представникам преси, що один із цих виявлених предметів, на думку вчених, відноситься до періоду

1375—1475 рр., тобто приблизно до того ж часу, коли великий мореплавець, відправившись у 1492 році в далеку подорож, відкрив східну «Індію». Кеффер додає, що він і Діксон «певнені на 99 процентів», що їх знахідкою дійсно є «Санта Марія» Колумба.

Вивчаючи численні документи, в тому числі й бортовий журнал Колумба, розповідає Кеффер, йому вдалося встановити точне місце загибелі корабля. Хоча каравела й затонула в грудні 1492 року в результаті аварії, всім членам екіпажу вдалося притуватися. Більша його частина на іншому судні «Нінья», котра разом з каравелою «Пінта» входила в експедицію, відправилась у зворотній шлях. Останні моряки залишилися на узбережжі з річним запасом провізії в містечку, що одержало назву Навілад.

У 1493 році, коли Колумб зі своєю другою експедицією прибув на Гаїті (Еспаньйола), у фортеці Навілад не залишилося в живих жодного іспанця. Гадають, що чужоземців знищили індіш.

Зараз дослідники морських глибин Кеффер і Діксон зайняті розв'язанням не менш складної проблеми — пошуками 150 тисяч доларів, необхідних для підняття всього того, що збереглося від затонулого корабля.

(ТАРС).

АЛМАЗИ УКРАЇНСЬКИХ СТЕПІВ

Ще десять — п'ятнадцять років тому на території України в річкових пісках середньої течії Дністра були виявлені алмази. Методика пошуків розроблена в Сімферопольському Інституті мінеральних ресурсів Академії наук України, дозволила виявити алмази в піщаних відкладах басейнів Дніпра і Південного Бугу, на пляжах північного узбережжя Азовського і Чорного морів.

Родовища алмазів на берегах українських рік не багаті. Але вони можуть вказати шляхи до древніх алмазних трубок зруйнованого часом кристалічного щита.

Вячеслав МАРКІН.

(АПН).

ХМАРОЧОС І ЗЕМЛЕТРУСИ

В Японії, як відомо, часто бувають землетруси. Особливо висока сейсмічна активність в районі Токіо. Тому висота будинків у столиці Японії обмежувалась 31 метром.

А тепер збудовано тут хмарочос у 36 поверхів. Його конструкція має потрійний запас міцності в розрахунок на найсильніший з зареєстрованих у цьому районі землетрусів. Математична обробка параметрів міцності будинку проводилась на електронно-обчислювальних машинах.

Хмарочос має три підвальних поверхи, а опорна плита фундаменту лежить на глибині 19 метрів. Сталеві конструкції каркаса складаються з балок загальною вагою 25 тисяч тонн. Це і є основа, яка забезпечує необхідну пружність конструкції в разі землетрусу.

Будівництво хмарочосів у центрі Токіо триває.

ОРИГІНАЛЬНИЙ ПРЕПАРАТ ДЛЯ РИБИ

Англійський зоолог Том Рейвендейл винайшов препарат, який дає змогу пересозити живу рибу без води. Якщо його препарат, названий «Прілоксат-7461» додати у воду, де плаває риба, то через декілька час її можна викинути з цієї води і тримати на відкритому повітрі до 48 годин. Щоб оживити рибу, досить кинути її у воду.

СРІБЛЯСТИЙ СЛІД РАВЛИКА

В світі існує 18 тисяч різновидностей равликів. Ця істота — не тільки вишукана ласощі, але й все частіше використовується в медичних цілях.

В самій тільки Франції щороку споживають 250 мільйонів равликів. Велике число любителів равликів і в США.

На медичному факультеті Паризького університету досліджують сік, що його виділяють равлики. Пересуваючись, вони завжди залишають сріблястий слід. Ця «індикаторна» така річ, що, пропонуючи по вистрої британським равликів залишається неуроженим. Встановлено, що ці сріблясті соки равликів — дуже цінна речовина для дослідження гармональної діяльності людини, в кліматі властивості секретарій, які виділяють сік, дають можливість виявляти наявність в організмі людини певні типи раку.

(РАГАУ).

Близько 140 машин склали екзамени на «зрілість» за останні сім років на випробній станції Державного тракторного науково-дослідного Інституту (НАТІ). Тут, під Одесою, перевіряються всі види сільськогосподарських тракторів, самохідних шасі, причепів. Техніка досліджується в лабораторіях, на семи випробних треках, полігоні з перешкодами, в польовому господарстві, де виявляються всі її позитивні якості й слабкі місця. Дальша доводка окремих вузлів і деталей машин на заводі підвищує їх надійність, довговічність, що експлуатують при серійному виробництві тільки однієї моделі

трактора багато мільйонів карбованців.

На випробній станції Державного тракторного науково-дослідного Інституту разом з ученими, інженерами, техніками працюють і лікарі. Вони досліджують умови праці людей на нових машинах, перевіряють роботу нервової і серцево-судинної систем, визначають ступінь втомилованості механізатора. Висновок медичної комісії — обов'язкова умова для передачі машини в серійне виробництво.

На знімку: лікар-фізіолог Марія Болсунова (зліва) і лаборантка Людмила Охтин обстежують тракториста Микола Писаренка, що випробовує новий трактор.

Фото Е. ЕТТІНГЕРА. (АПН).

РОЗГАДКА ДЕЛЬФІНОВОЇ ШВИДКОСТІ

Мореплавці не раз спостерігали, як дельфін годинами йде слідом за судном, навіть не ворушачи плавцями чи хвостом. Збоку здається, що його тягнуть на буксирі. Так і не відстає він від корабля, з якою б швидкістю той не йшов.

Чим же пояснити таке вміння дельфіна? Французький інженер Александр Ейфель, творець знаменитої вежі, визначаючи сили опору води рухові об'єкту тіла, приїшов до висновку, що обтікаючий шар води відривається завжди в точках, що відстоять приблизно на 92 градуси від курсу руху тіла. Він остаточно, що сили, зв'язані з відривом, оплівають на рух тіла набагато сильніше, ніж сили тертя.

«Ефект Ейфеля», так назвали це явище, виявився не універсальним. Якщо шкільне тіло буксирувати в воді, поступово збільшуючи швидкість, то динамометр довгий час буде показувати одну й ту ж силу опору, а потім його показання раптово зменшуються приблизно в чотири рази.

Ейфель не зміг з'ясувати це незвичайне явище, назване «кризою опору». Професор

Людвіг Прандтль із Геттінгена довів згодом, що тут точка відриву «перескакує» по курсу рухомого тіла до 110 градусів.

Швидкість і вміння дельфінів йти слідом за кораблем, не рухаючись, з'ясовується тим, що точка відриву прилягаючого до тіла шару води зміщується у дельфінів ще далі до хвоста і сили відриву практично нейтралізуються. Досягається це незвичайною побудовою шкіри, яка нагадує собою багатшаровий порожню, заповнений рідиною.

З допомогою спеціальних приладів іхтіологи визначили, що на шкірі дельфіна від голови до хвоста під час руху нерухоміться складчасті звивки. Цикл такої вібрації займає частки секунди. Ці скорочення ніби підколюють прилягаючий до тіла шар води в тих точках, де він може відірватися і тягнуть його до хвоста. Вони припнули, що секрет швидкості й маневреності дельфіна пояснюється складом підшкірної рідини, яка являє собою розчинно високомолекулярне з'єднання — лінійний полімер. Досліді підтвердили це припущення.

Так ось в чому секрет швидкості! Всього одну п'ятидесятину частку лінійного полімера повинна вмшувати вода, щоб значно ослабити сили, що протидіють рухові судни. Експериментатори нішли далі. Вони вирішили, що лосвім не обов'язково розчиняти полімери у воді басейні. Достатньо випускати їх із коду судна, тобто обладнати на його поверхні резервуар з розплавленою, з якою зарані розчинені полімери будуть рівномірно невеликими дозами «япорскуватися» у воду.

Борис БАТАЛОВ. (АПН).

Фото АП — АПН.

В Англії створена нова модель машини на повітряній подушці — «Трайдент». Машина призначена для підлітків, легка в управлінні, надійна в експлуатації і може розвивати швидкість до 15 кілометрів на годину. Вага машини близько 50 кілограмів, довжина — два метри. «Трайдент» витрачає літр бензину за дві години роботи.

На знімку: нова машина на повітряній подушці «Трайдент».

«МОЛОДОЇ КОМУНАР» — орган Кировоградського обкома ЛКСМУ г. Кировоград.

м. Кировоград, вул. Луначарського, 36. Телефони: секретаріату — 2-45-35, відділів — 2-45-36.

Адреса: ТЕЛЕФОНИ

Т. в. о. редактора Ю. МОТОРНИЙ.